

Nr 1629

av herr Winberg m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 173 om vissa reformer inom polis- och åklagarväsendet.

Då polisväsendet förstatligades den 1 januari 1965 genomfördes en genomgripande ändring av distriktsindelningen. Antalet polisdistrikt minskades från 554 till 119. Trots att endast drygt sex år förflutit sedan denna omfattande omorganisation genomfördes, föreslås i propositionen 1971:173 nya allmänna riktlinjer för den framtida polisdistriktsindelningen. Som skäl för reformen åberopas bl. a. nödvändigheten av att nu vidta alla tänkbara åtgärder i syfte att rationalisera och effektivisera polisverksamheten, i synnerhet som man kan befara att den omfattande brottsligheten, trafikutvecklingen och urbaniseringsprocessen kommer att medföra att bristerna i den nuvarande organisationen undan för undan blir alltmera framträdande.

Även vi kan instämma i dessa synpunkter men vill understryka att rationaliseringssträvandena inte får vara det avgörande då man bestämmer den nya indelningen. Allmänhetens berättigade krav på service och att snabbt få kontakt med polisen kan inte tillgodoses om avståndet blir för långt mellan kansliorten och ytterområdena i distriktet. Den kontinuerliga övervakningen kan då ej heller upprätthållas. Risk finns för att allmänheten, i synnerhet i glesbygden, upplever övervakningen som bristfällig eller kanske t. o. m. som obefintlig.

En motoriserad polis kan kanske i realiteten komma snabbare till en plats inom ett glesbygdsområde än vad en inom regionen placerad polisman skulle kunna göra. Men man kan inte komma ifrån att den lokala personkännedom som den lokalt placerade polismannen har kan gå förlorad om polisen centraliseras till större tätort.

Det är därför angeläget att söka efter möjligheter att genom organisatoriska åtgärder kompensera den minskade personkännedom som allmänt följer med ökad centralisering. En möjlighet synes vara att ge enskilda polismän särskilda *ansvarsområden* såsom kvarter, landsbygdsområden eller mindre tätorter. För ett sådant område skulle vederbörande polisman känna ett speciellt ansvar, lära sig känna befolkningen och dess speciella problem.

Önskvärt är givetvis att vederbörande polisman bor inom sitt ansvarsområde, men det behöver inte vara ett villkor. För att stimulera de enskilda polismännen att inte enbart bosätta sig i centralorten bör övervägas att den som nu bor eller bosätter sig inom mindre tätort eller rent glesbygdsområde och som utgör hans ansvarsområde erhåll-

ler bidrag för resor med egen bil till sin arbetsplats inom centralorten eller på annat sätt kompenseras för de ökade kostnader som uppkommer genom att han inte kan utnyttja centralortens närhet till arbetsplatsen och allmänna service.

Storstäderna har speciella problem. Vi har i skilda sammanhang förordat att man här bör tillämpa ett system med till fots patrullerande kvarterspoliser. Då de försök som hittills gjorts givit goda resultat vill vi föreslå att systemet ytterligare prövas.

I propositionen framlagda riktlinjer för den framtida polisdistriktsindelningen innebär enligt departementschefen att antalet distrikt inte torde komma att bli mindre än 90. Det skall ankomma på rikspolisstyrelsen att upprätta organisationsplaner för de nya polisdistrikten. När utredningsförslag sedan föreligger skall berörda myndigheter och organisationer få tillfälle att yttra sig över det. Det skall sedan ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om indelningsändringarna. Initiativet till sådana ändringar skall ankomma på Kungl. Maj:t som också i övrigt bör svara för behövliga utredningar. Vi kan ansluta oss till den föreslagna handläggningen men vill föreslå att riksdagens yttrande inhämtas där est det under utredningsarbetet skulle visa sig att antalet polisdistrikt kommer att understiga 90 eller det i någon landsända skulle uppstå problem i samband med distriktsindelningen.

Enligt vår uppfattning bör däremot — innan beslut fattas om ändringar i den regionala polisorganisationen — riksdagens yttrande inhämtas. Av departementschefens uttalanden i propositionen är det nämligen svårt att få en klar uppfattning om hur omfattande den regionala omorganisationen kommer att bli. Därest Kungl. Maj:t ensam skall fatta beslut om ändrad regional indelning för polisväsendet finns det också risk för att riksdagens framtida ställningstagande till de förslag som väntas från länsberedningen föregrips och försvåras.

Aberopande det anförda hemställas
att riksdagen måtte

1. besluta att riksdagens yttrande skall inhämtas därest avvikelser sker från de riktlinjer för den framtida polisdistriktsindelningen som uppdragits i propositionen 1971:173 eller därest i någon landsända skulle uppstå svårigheter i samband med indelningsändring;
2. besluta att riksdagens yttrande skall inhämtas innan beslut fattas om ändringar i den regionala polisorganisationen;
3. i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad i motionen anförts om ansvarsområden och kvarterspolis.

Stockholm den 25 november 1971

HAKAN WINBERG (m)

KURT SÖDERSTRÖM (m)

GUNNAR OSKARSON (m)

PER-ERIC RINGABY (m)

CARL-WILH. LOTHIGIUS (m)

